Europa-Parlamentet
2019-2024

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

2023/0418(COD)

5.3.2024

***I
UDKAST TIL BETÆNKNING

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2018/1806 for så vidt angår indehavere af serbiske pas udstedt af det serbiske koordinationsdirektorat (Koordinaciona uprava)
(COM(2023)0733 – C9–0412/2023 – 2023/0418(COD))

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

Ordfører: Matjaž Nemec

Tegnforklaring

*	Høringsprocedure
***	Godkendelsesprocedure
***I	Almindelig lovgivningsprocedure (førstebehandling)
***II	Almindelig lovgivningsprocedure (andenbehandling)
***III	Almindelig lovgivningsprocedure (tredjebehandling)

(Proceduren afhænger af, hvilket retsgrundlag der er valgt i udkastet til retsakt)

Ændringsforslag til et udkast til retsakt

Ændringsforslag fra Parlamentet opstillet i to kolonner

Tekst, der udgår, er markeret med ***fede typer og kursiv*** i venstre kolonne.
Tekst, der udskiftes, er markeret med ***fede typer og kursiv*** i begge kolonner.
Ny tekst er markeret med ***fede typer og kursiv*** i højre kolonne.

Den første og den anden linje i informationsblokken til hvert ændringsforslag angiver den relevante passage i det pågældende udkast til retsakt. Hvis et ændringsforslag angår en eksisterende retsakt, som udkastet til retsakt har til formål at ændre, indeholder informationsblokken tillige en tredje og en fjerde linje, hvori det er anført, hvilken eksisterende retsakt og hvilken bestemmelse heri der er berørt.

Ændringsforslag fra Parlamentet i form af en konsolideret tekst

Ny tekst er markeret med ***fede typer og kursiv***. Tekst, som er bortfaldet, markeres med symbolet ▌ eller med overstregning. Ved udskiftninger markeres den nye tekst med ***fede typer og kursiv***, og den udskiftede tekst slettes eller overstreges.
Som en undtagelse bliver rent tekniske justeringer, der er foretaget af de berørte tjenestegrene med henblik på udarbejdelsen af den endelige tekst, ikke markeret.

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS LOVGIVNINGSMÆSSIGE BESLUTNING 5

BEGRUNDELSE.....6

DA

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS LOVGIVNINGSMÆSSIGE BESLUTNING

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om XX (COM(2023)0733 – C9–0412/2023 – 2023/0418(COD))

(Almindelig lovgivningsprocedure: førstebehandling)

Europa-Parlamentet,

– der henviser til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådet (COM(2023)0733),

– der henviser til artikel 294, stk. 2, og artikel 72, stk. 2, litra a), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, på grundlag af hvilke Kommissionen har forelagt forslaget for Parlamentet (C9-0412/2023),

– der henviser til artikel 294, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

– der henviser til forretningsordenens artikel 59,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (A9-0000/2024),

1. vedtager sin holdning ved førstebehandling, hvormed Kommissionens forslag overtages;

2. anmoder om fornyet forelæggelse, hvis Kommissionen erstatter, i væsentlig grad ændrer eller agter i væsentlig grad at ændre sit forslag;

3. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen samt til de nationale parlamenter.

BEGRUNDELSE

a. Baggrund

Den 16. november2023 fremsatte Kommissionen et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2018/1806 for så vidt angår indehavere af serbiske pas udstedt af det serbiske koordinationsdirektorat (Koordinaciona uprava)

Ifølge Kommissionen vil denne ændring af forordning (EU) 2018/1806 give mulighed for at fritage indehavere af serbiske pas udstedt af det serbiske koordinationsdirektorat for kravet om at være i besiddelse af et visum ved passage af medlemsstaternes ydre grænser med henblik på ophold på højst 90 dage inden for en periode på 180 dage.

I 2009 blev Kosovo medtaget i del 2 i bilag I til forordning (EF) nr. 539/2001, hvilket medførte, at indehavere af pas udstedt af Kosovo skulle være i besiddelse af et visum ved passage af medlemsstaternes ydre grænser. Kommissionen indledte den 19. januar 2012 en dialog om visumliberalisering med Kosovo. Den 14. juni 2012 fremlagde den en køreplan for Kosovo, hvori den udpegede al den lovgivning og de øvrige foranstaltninger, som Kosovo skulle vedtage og gennemføre for gradvist at arbejde hen imod en visumliberalisering. Denne dialog blev afsluttet med succes, og den 4. maj 2016 fremsatte Kommissionen et forslag[1] om at overføre Kosovo til bilag II til forordning (EF) nr. 539/2001.

Der blev opnået enighed om dette forslag, som blev vedtaget den 19. april 2023. Ved forordning (EU) 2023/850[2] blev forordning (EU) 2018/1806[3] (som i mellemtiden havde erstattet forordning (EF) nr. 539/2001) ændret, idet Kosovo blev overført fra del 2 i bilag I til del 4 i bilag II til forordning (EU) 2018/1806. Som det var tilfældet i forbindelse med alle tidligere vellykkede dialoger om visumliberalisering blev det besluttet, at visumfritagelsen kun skulle gælde for indehavere af biometriske pas. Det blev desuden besluttet, at denne fritagelse ikke bør finde anvendelse før den dato, fra hvilken det europæiske system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS), der blev oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1240[4], reelt idriftsættes, eller før den 1. januar 2024, alt efter hvilken dato der kommer først. Efter vedtagelsen af forordning (EU) 2023/850 er indehavere af serbiske pas udstedt af det serbiske koordinationsdirektorat fortsat de eneste statsborgere på

---

1 COM/2016/0277 final.

2 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/850 af 19. april 2023 om ændring af forordning (EU) 2018/1806 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav (Kosovo (Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status, og den er i overensstemmelse med UNSCR 1244/1999 og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.)) (EUT L 110 af 25.4.2023, s. 1).

3 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1806 af 14. november 2018 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav (EUT L 303 af 28.11.2018, s. 39).

4 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1240 af 12. september 2018 om oprettelse af et europæisk system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399 (EU) 2016/1624 og (EU) 2017/2226 (EUT L 236 af 19.9.2018, s. 1).

Vestbalkan, der skal være i besiddelse af et visum, når de rejser til EU med henblik på kortvarige ophold.

Med ikrafttrædelsen af visumfritagelsen for indehavere af kosovoske pas mente Kommissionen i sit forslag, at der ikke længere er nogen begrundelse for at udelukke indehavere af serbiske pas udstedt af det serbiske koordinationsdirektorat fra visumfritagelsen, og at alle statsborgere på Vestbalkan bør være omfattet af visumfri indrejse i Schengenområdet.

b. Det serbiske koordinationsdirektorat

Det serbiske koordinationsdirektorat blev oprettet under dialogen om visumliberalisering med Serbien. Formålet var at erstatte de syv regionale politidirektorater, der var spredt ud over det serbiske område, og som indtil da havde haft ansvaret for at udstede pas til kosovoserbere. De pas, der udstedes af det serbiske koordinationsdirektorat, er biometriske, og siden direktoratets oprettelse har deres indehavere brugt dem som rejsedokumenter med henblik på at rejse til EU.

Siden indledningen af de første dialoger om visumliberalisering i 2008, har Kommissionen sat et overordnet mål om at give alle statsborgere på Vestbalkan visumfri adgang til Schengenområdet. Visumpligten for statsborgere i Montenegro, Nordmakedonien og Serbien blev afskaffet i 2009, for statsborgere i Albanien og Bosnien-Hercegovina i 2010 og for statsborgere i Kosovo i 2023. I den forbindelse vil en fjernelse af udelukkelsen fra visumfritagelsen for indehavere af serbiske pas udstedt af det serbiske koordinationsdirektorat sikre, at der gælder den samme visumordning for hele Vestbalkan.

c. Ordførerens holdning

Den Europæiske Unions visumpolitik, herunder visumliberaliseringsordningen, har uden tvivl været et af Europas mest indflydelsesrige bløde udenrigspolitiske redskaber. På grund af kompleksiteten af den globale geopolitik, men også ofte interne splittelser i Den Europæiske Unions var der imidlertid behov for visse kompromiser og beslutninger, hvilket ofte skaber problemer i fremtiden. Dette er tilfældet, når det drejer sig om Vestbalkan, hvor forholdene aldrig er enkle og sjældent lette.

I forbindelse med Kommissionens forslag er ordføreren af den opfattelse, at dette komplekse spørgsmål kræver, at der tages hensyn til alle fakta og aspekter, men at det også fortjener en tilgang, hvor politik bør lades ude af betragtning for en stund.
Det må erkendes, at Den Europæiske Union i vid udstrækning har været katalysator for dette problem, og ordføreren mener derfor, at EU nu også må løse problemet.

Det har måske været uklogt som led i dialogen om visumliberalisering i 2008 at pålægge Serbien en sondring i forbindelse med udstedelse af pas til serbiske statsborgere, der bor i Kosovo, vel vidende, at en sådan løsning altid kun kan være af midlertidig karakter. Samtidig med at der ikke i denne midlertidige løsning indføres tilstrækkelige garantier, der kan tage dens eventuelle ophør i betragtning.

Desuden har de manglende fremskridt i normaliseringen af forbindelserne mellem Serbien og Kosovo og det forhold, at Serbien og Kosovo stadig ikke gensidigt anerkender hinandens dokumenter, heller ikke på nogen nyttig måde bidraget til at undgå, at dette spørgsmål bliver et problem.

Ordføreren er udmærket klar over, at de serbiske indbyggere i Kosovo, som er indehavere af pas udstedt af det serbiske koordineringsdirektorat, i dag fortsat er den sidste kategori af personer på Vestbalkan, som er afkræves et visum for at rejse ind i EU, uden at de selv har nogen skyld heri. Ordføreren mener, at der er tale om forskelsbehandling, og er i princippet af den stærkeste opfattelse, at enhver forskelsbehandling bør forbydes og straks afhjælpes, hvis den finder sted. Samme princip bør også gælde for netop dette forslag.

Indtil Kosovos endelige status er løst, eller der er gjort betydelige fremskridt i normaliseringen af forbindelserne mellem Kosovo og Serbien, er ordføreren af den opfattelse, at dette forslag hverken bør forsøge at løse tvisten mellem Serbien og Kosovo eller forventes at løse den. Ordføreren mener, at der for at opnå det bedste resultat bør ses bort fra politik, og at dette spørgsmål bør behandles som et teknisk spørgsmål.

Ordføreren, der forstår spørgsmålenes kompleksitet og har overvejet alle de forskellige aspekter, glæder sig derfor over Kommissionens forslag og støtter dets hurtige vedtagelse i Parlamentet uden ændringer allerede i indeværende valgperiode.